

5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do škol

5.1. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání

Vyjíždka je významný sociální jev

Vyjíždka a dojíždka obyvatelstva do zaměstnání a do škol představuje významný sociální jev, jehož rozsah, překonávané vzdálenosti, směry a formy odrážejí ekonomickou a sídelní strukturu daného území. Na jedné straně odpovídají existujícímu stupni koncentrace obyvatelstva (respektive sídelní rozdrobenosti) a na druhé straně rozmístění pracovních příležitostí a škol.

Závislost vyjíždky na sídelní struktuře

Těsnou souvislost vyjíždky se sídelní strukturou lze dokumentovat na příkladu malých obcí. Ty jsou tradičně zdrojem intenzivní vyjíždky, zatímco pracovní příležitosti i školská zařízení jsou obvykle (i když samozřejmě nikoli výhradně) soustředěny v lidnatějších obcích.

Vyjíždějící osoby jsou osoby zaměstnané a žáci, studenti a učni, jejichž místo pracoviště nebo školy je v jiném domě, než ve kterém mají obvyklý pobyt.

Sčítání lidu přináší údaje o celkovém rozsahu dojíždky, její směrové orientaci i o době trvání a způsobu dopravy do zaměstnání a škol.

Tab. 5.1.1 Základní ukazatele dojíždky do zaměstnání podle okresů

	Vyjíždějící z obce				Podíl vyjíždějících denně (%)	Dojíždějící do obce			
	celkem	v tom		denně		celkem	v tom		denně
		muži	ženy				muži	ženy	
Kraj celkem	65 407	37 468	27 939	54 923	84,0	57 362	32 773	24 589	50 990
v tom okresy:									
Havlíčkův Brod	12 619	7 215	5 404	10 284	81,5	9 138	5 090	4 048	8 023
Jihlava	12 109	6 883	5 226	10 313	85,2	14 625	8 553	6 072	12 869
Pelhřimov	8 645	4 907	3 738	7 210	83,4	7 835	4 377	3 458	6 800
Třebíč	15 926	9 378	6 548	13 437	84,4	12 038	7 044	4 994	10 895
Žďár nad Sázavou	16 108	9 085	7 023	13 679	84,9	13 726	7 709	6 017	12 403

Mimo obec bydliště vyjíždí téměř třetina zaměstnaných osob

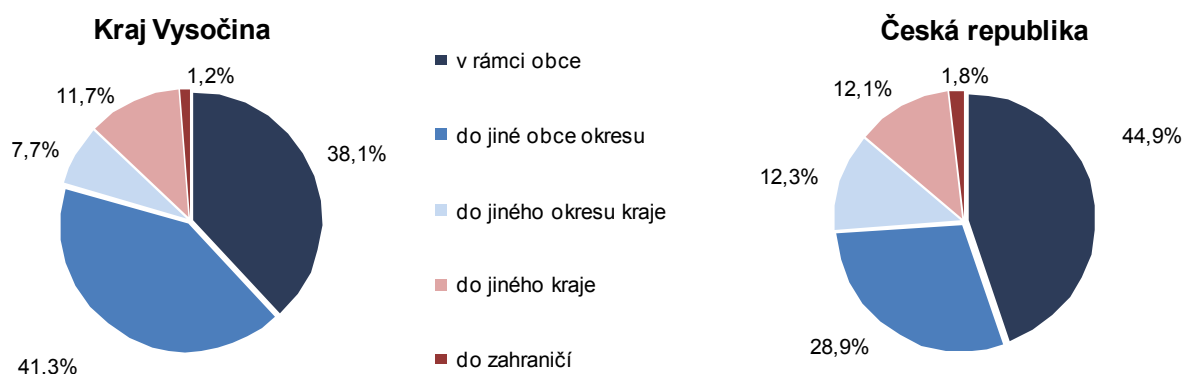
Podle výsledků sčítání lidu, domu a bytů bylo k 26. březnu 2011 na území Kraje Vysočina přes 220 tisíc zaměstnaných osob. Z nich přes 65 tisíc vyjíždí do zaměstnání mimo obec svého bydliště, z tohoto počtu téměř 55 tisíc vyjíždí denně (84,0 %). Ve srovnání s celou Českou republikou je na Vysočině podíl denní vyjíždky o 0,8 procentního bodu nižší. Podíl vyjíždějících denně do zaměstnání ve všech okresech kraje překračuje čtyři pětiny, pohybuje se od 81,5 % na Havlíčkovobrodsku po 85,2 % na Jihlavsku.

Ženy se na Vysočině na celkovém počtu osob vyjíždějících do zaměstnání podílejí 42,3 %, což je o 2,5 bodu více než na celorepublikové úrovni. V jednotlivých okresech kraje tvoří ženy 41,1 % (Třebíč) až 43,6 % vyjíždějících (Žďár nad Sázavou).

Převažuje denní dojíždka do zaměstnání

Za zaměstnáním v Kraji Vysočina dojíždí přes 57 tisíc osob, z toho téměř 51 tisíc denně (88,9 %). Ve srovnání s celou Českou republikou je podíl denní dojíždky do zaměstnání o 9,2 procentního bodu vyšší. V rámci kraje se podíl osob dojíždějících denně do zaměstnání pohybuje od 86,8 % v pelhřimovském okrese po 90,5 % na Třebíčsku. Převaha mužů je ve srovnání s vyjíždkou do zaměstnání o něco mírnější, na celkovém počtu dojíždějících se podílejí 57,1 %, ženy 42,9 %, což je ve srovnání s celou Českou republikou o 3,6 bodu více. Nejvíce se v rámci kraje ženy podílejí na dojíždce v okrese Havlíčkův Brod (44,3 %), nejméně v jihlavském okrese (41,5 %).

Graf 5.1 Struktura vyjížděky do zaměstnání podle typu vyjížděky

Převládá vnitrookresní vyjížděka do zaměstnání

Dvě třetiny (66,8 %) vyjíždějících do zaměstnání na Vysočině směřují do jiné obce okresu, více než desetina (12,4 %) vyjíždí do jiného okresu kraje, téměř pětina (18,8 %) do jiného kraje České republiky a dvě procenta do zahraničí.

Mezi okresy kraje existují v zastoupení jednotlivých typů vyjížděky do zaměstnání značné rozdíly. Jednoznačně nejnižší podíl vyjíždějících do jiné obce okresu má Havlíčkovobrodsko (méně než šest desetin), současně je v tomto okrese nejmenší podíl vyjíždějících do zahraničí. Na druhé straně zde pozorujeme nejvyšší podíly u vyjíždějících do jiného okresu kraje i do jiných krajů České republiky.

U jihlavského okresu se projevuje jeho centrální postavení v rámci kraje – nejen ve smyslu geografickém. Vyznačuje se zdaleka nejvyšším podílem vyjíždějících do jiné obce okresu (přes tři čtvrtiny) i vyjíždějících do zahraničí. Současně má ale druhý nejnižší podíl vyjíždějících do jiných okresů kraje a zejména zdaleka nejmenší zastoupení vyjíždějících do jiných krajů.

Rozhodující význam vnitrookresní dojížděky

Na celkovém počtu více než 57 tisíc osob dojíždějících do zaměstnání do některé obce kraje Vysočina se z více než tří čtvrtin podílí (76,1%) podíl dojížděky z jiné obce okresu, dojíždějící z jiného okresu kraje tvoří přes 14 %, dojížděka z jiných krajů České republiky téměř deset procent. Ve srovnání s celorepublikovou úrovní na Vysočině výrazně převažuje vnitrookresní dojížděka (oproti České republice je její podíl vyšší o 24,7 procentního bodu), naopak podstatně nižší je zastoupení dojížděky z jiného okresu kraje (o 8,8 bodu) a zejména z jiných krajů České republiky (15,9 bodu).

Tab. 5.1.2 Dojížděka do zaměstnání podle typu podle okresů

	Vyjíždějící z obce	v tom (%)				Dojíždějící do obce	v tom (%)		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Kraj celkem	65 407	66,8	12,4	18,8	2,0	57 362	76,1	14,2	9,7
v tom okresy:									
Havlíčkův Brod	12 619	59,1	17,9	21,5	1,4	9 138	81,6	10,1	8,3
Jihlava	12 109	76,4	9,2	11,8	2,6	14 625	63,2	29,8	7,0
Pelhřimov	8 645	67,7	10,9	19,6	1,8	7 835	74,7	12,5	12,8
Třebíč	15 926	63,0	15,3	19,6	2,1	12 038	83,3	4,3	12,4
Žďár nad Sázavou	16 108	68,8	8,5	20,9	1,8	13 726	80,8	9,8	9,4

Na Jihlavsku nejnižší podíl vnitrookresní dojížděky

Nejnižší podíl dojíždějících do zaměstnání z jiné obce okresu má Jihlavsko, kde je též nejnižší dojížděka z jiných krajů České republiky. Naproti tomu zde můžeme sledovat v rámci Vysočiny zdaleka nejvyšší podíl dojíždějících z jiných okresů kraje (téměř tři desetiny). Nejvyšším podílem vnitrookresní dojížděky se

vyznačuje Třebíčsko, které je však současně charakteristické mimořádně nízkým podílem dojíždějících z ostatních okresů kraje.

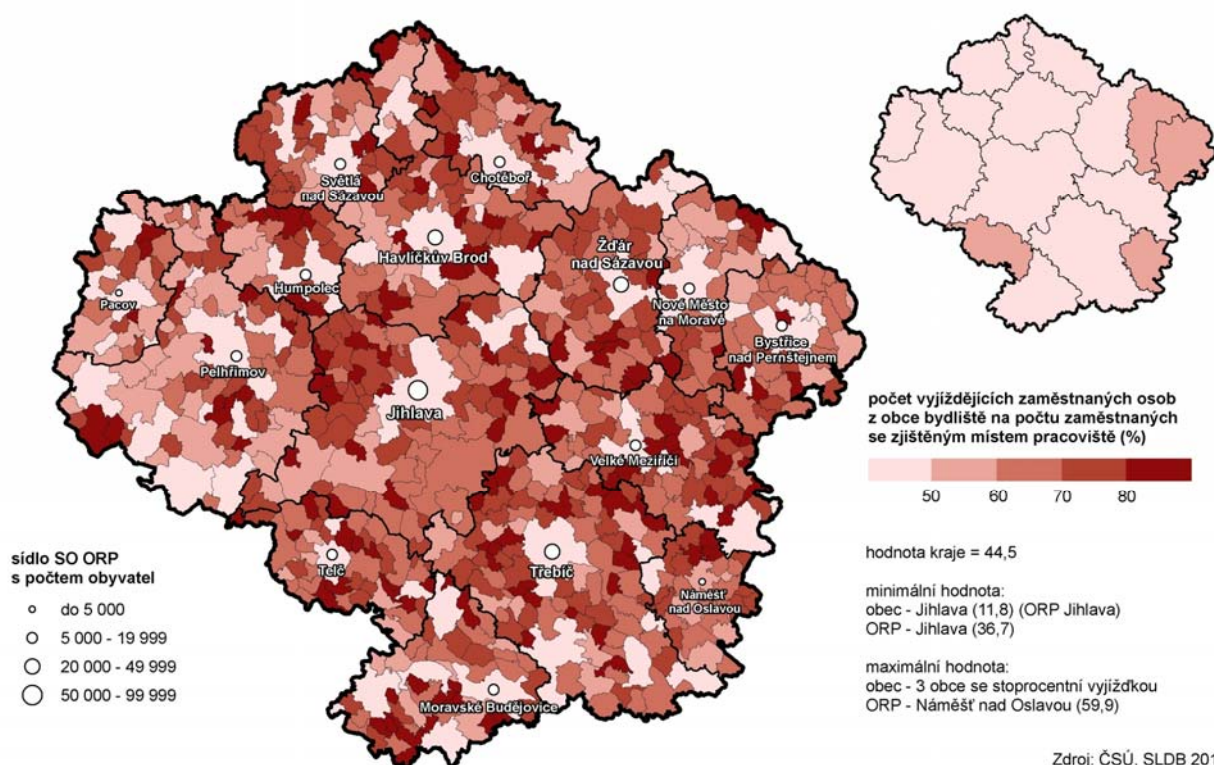
Nejčastěji do zaměstnání vyjíždějí obyvatelé malých obcí...

... a míří převážně do jiných obcí okresu

Nejčastěji na Vysočině do zaměstnání vyjíždějí obyvatelé nejmenších obcí do 500 obyvatel (více než polovina všech zaměstnaných osob). S rostoucí velikostí obce se jejich podíl snižuje, takže v krajském městě představují vyjíždějící jen necelých osm procent zaměstnaných osob.

Osoby vyjíždějící do zaměstnání z menších obcí častěji míří do jiných obcí okresu (více než tři čtvrtiny vyjíždějících), relativně méně častá je u nich vyjízdka do jiných okresů kraje nebo do jiných krajů. Opačná je situace ve větších městech, zejména pak v Jihlavě, kde vyjízdka do zaměstnání do jiných krajů tvoří přes třetinu vyjíždějících. Tomu odpovídá i skutečnost, že v menších obcích se na vyjízdce do zaměstnání rozhodujícím způsobem podílí denní vyjízdka (téměř z devadesáti procent), zatímco ve městech s 20 000 až 49 999 obyvateli představují denně vyjíždějící necelých 78 % vyjízdky do zaměstnání a v krajském městě necelých 70 %.

Vyjízdka do zaměstnání podle obcí a správních obvodů ORP Kraje Vysočina (ze zjištěných hodnot)

Tab. 5.1.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle velikostních skupin obcí

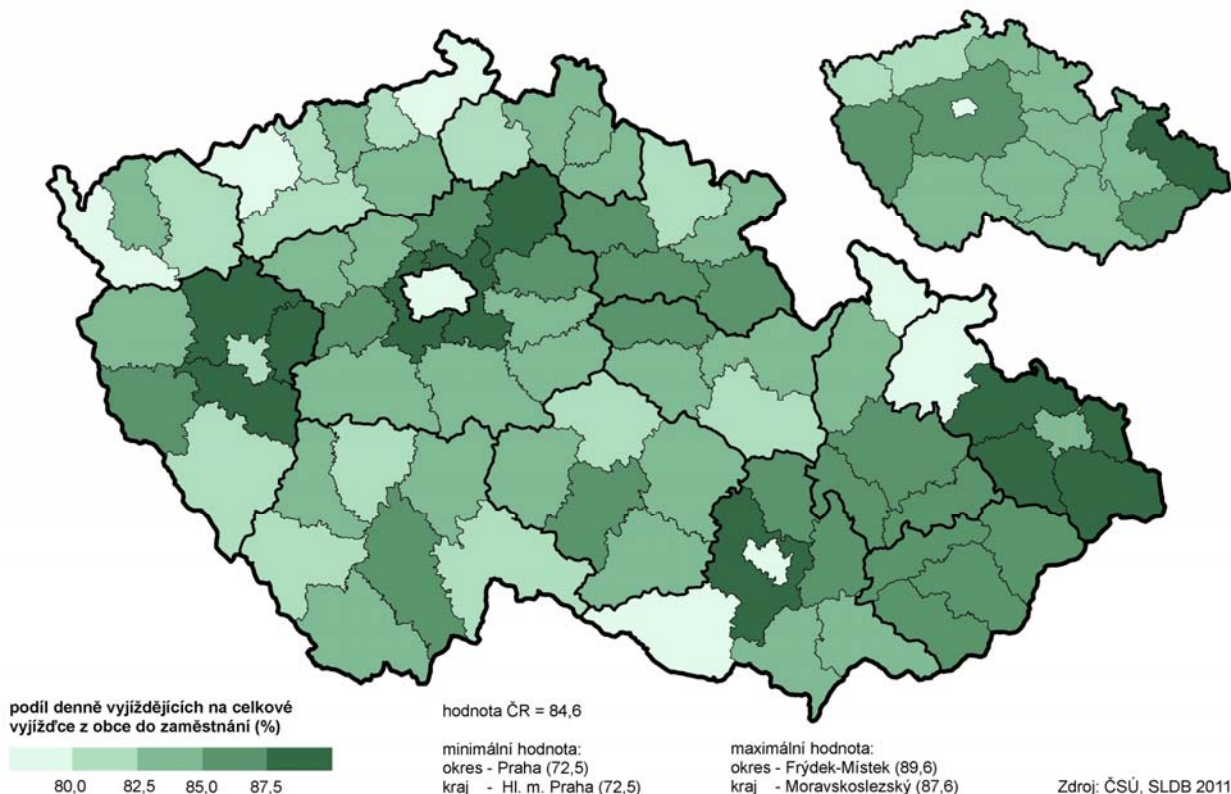
	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	65 407	8 369	12 467	12 316	13 987	9 979	6 568	1 721
z nich vyjíždí (%):								
do jiné obce okresu	66,8	75,5	78,5	73,8	64,9	57,1	46,9	35,9
do jiného okresu kraje	12,4	8,9	9,0	9,1	13,1	13,4	24,2	20,9
do jiného kraje	18,8	14,6	11,5	15,9	20,1	26,6	25,0	34,4
Podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce bydliště (%) ¹⁾	44,5	52,5	50,1	44,7	35,7	21,6	18,1	7,7
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících (%)	84,0	88,3	88,2	86,4	84,0	78,6	77,6	69,9

¹⁾ ze zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště

Pětina vyjíždějících do zaměstnání je padesátiletá a starší

Mezi vyjíždějícími do zaměstnání v Kraji Vysočina převažují osoby středního a vyššího věku, což je v zásadě podmíněno už věkovou skladbou zaměstnaných osob. Osoby ve věku čtyřicet a více let se na celkovém počtu vyjíždějících podílejí více než 46 %, vyjíždějící ve věku 30 až 39 let tvoří přes 30 % jejich celkového počtu. Stále ovšem platí, že relativně častěji za práci vyjíždějí spíše osoby mladší. Tak věková skupina 15 až 29 let se na celkovém počtu zaměstnaných osob podílí 18,2 %, na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání ale 22,6 %, u věkové skupiny 30 až 39 let dosahují stejné hodnoty 31,2 %. Naproti tomu osoby padesátileté a starší tvoří 28,9 % zaměstnaných ale jen 20,8 % vyjíždějících do zaměstnání.

Denní vyjíždka do zaměstnání v okresech a krajích

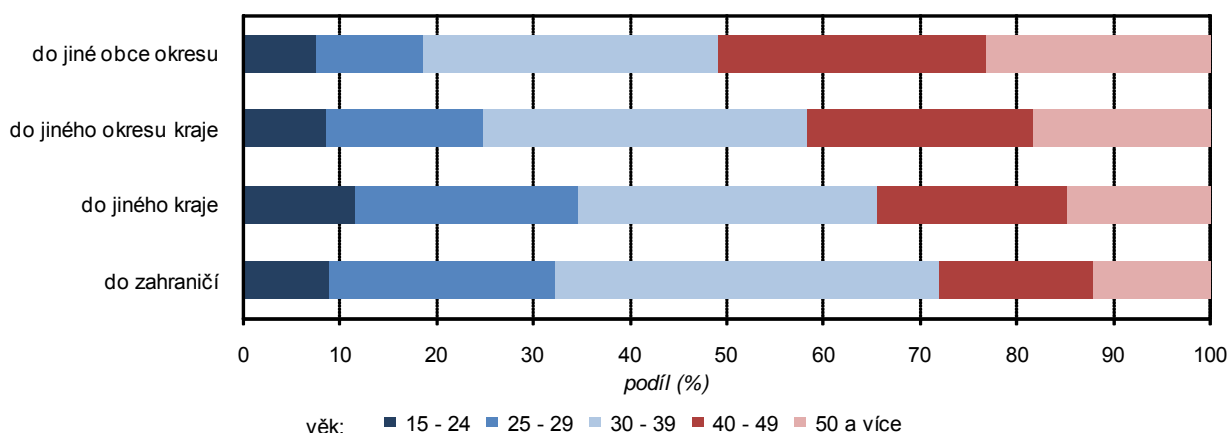
Tab. 5.1.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, věku a podle okresů

	Vyjíždějící z obce	v tom (%)		v tom ve věku (%)					nejištěno
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 a více	
Kraj celkem	65 407	57,3	42,7	8,4	14,2	31,2	25,4	20,8	0,0
v tom okresy:									
Havlíčkův Brod	12 619	57,2	42,8	8,3	14,9	31,4	24,4	21,0	0,0
Jihlava	12 109	56,8	43,2	8,6	13,4	32,1	25,5	20,4	0,0
Pelhřimov	8 645	56,8	43,2	8,8	14,6	30,2	24,9	21,5	0,0
Třebíč	15 926	58,9	41,1	7,8	13,7	30,7	25,4	22,4	0,0
Žďár nad Sázavou	16 108	56,4	43,6	8,8	14,4	31,2	26,5	19,0	0,0

Oproti ČR na Vysočině vyjíždí více mladých

Mezi jednotlivými okresy kraje nejsou ve věkové struktuře vyjíždějících výraznější rozdíly, celkově se pohybuje kolem krajské úrovně. Věkové složení vyjíždějících na Vysočině se příliš neliší ani od celorepublikových hodnot. Největší rozdíl můžeme pozorovat u osob do 30 let, jejichž podíl na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání je v kraji o 1,6 procentního bodu vyšší než v celé České republice, naopak podíl padesátiletých a starších na vyjížděcích do zaměstnání je na Vysočině oproti republice o 0,7 bodu nižší.

Graf 5.2 Vyjíždějící z obce do zaměstnání podle věku a typu vyjížděky (ze zjištěných hodnot)

Na vyjížděci i dojížděci do zaměstnání se nejvíce podílí osoby s maturitou

Mezi vyjíždějícími i dojíždějícími do zaměstnání v Kraji Vysočina jsou nejpočetněji zastoupeny osoby s plným středním vzděláním s maturitou, jen o něco nižší je podíl vyučených bez maturity. Obě tyto skupiny představují dohromady zhruba čtyři pětiny vyjíždějících i dojíždějících. Vysoký je u vyjížděky i dojížděky též podíl osob s vysokoškolským vzděláním, osoby se základním vzděláním a bez vzdělání představují zhruba tři procenta vyjíždějících i dojíždějících.

Vyšší vzdělanostní úroveň u vyjíždějících

U vyjíždějících do zaměstnání můžeme pozorovat celkově vyšší vzdělanostní úroveň než u dojíždějících. Podíl vyjíždějících se základním vzděláním je o 0,2 procentního bodu nižší než dojíždějících se stejným vzděláním, zastoupení vyjíždějících se středním vzděláním bez maturity je o 2,2 bodu nižší, naproti tomu podíl vyjíždějících s úplným středním vzděláním s maturitou je o 0,5 bodu a s vysokoškolským vzděláním o 2,0 bodu vyšší než vyjíždějících.

Tab. 5.1.5 Vyjíždka do zaměstnání podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle okresů

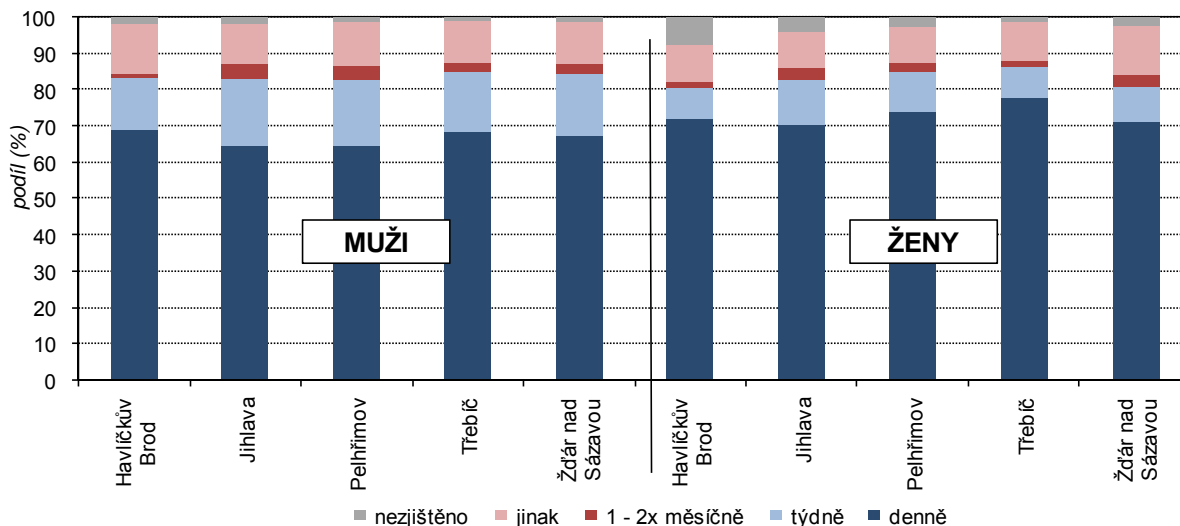
	Vyjíždějící z obce					Dojíždějící do obce				
	celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)				celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)			
		základní a bez vzdělání	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysokoškolské		základní a bez vzdělání	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysokoškolské
Kraj celkem	65 407	3,1	35,7	42,9	18,2	57 362	3,3	37,9	42,4	16,2
v tom okresy:										
Havlíčkův Brod	12 619	3,7	34,7	44,5	16,9	9 138	3,1	37,6	44,1	15,1
Jihlava	12 109	2,7	36,7	42,9	17,6	14 625	2,7	36,6	42,6	17,9
Pelhřimov	8 645	3,1	34,2	43,9	18,7	7 835	5,1	40,1	41,8	27,3
Třebíč	15 926	3,2	36,2	42,3	18,2	12 038	3,2	36,1	42,9	17,8
Žďár nad Sázavou	16 108	2,9	35,9	41,6	19,4	13 726	3,2	39,6	41,2	15,9

¹⁾ vč. nástavbového

Vyjíždkou do zaměstnání kraj ztrácí především osoby s nejvyšším vzděláním

Vyjíždkou do zaměstnání kraj ztrácí přes osm tisíc osob, mezi nimiž jednoznačně převládají osoby se středoškolským vzděláním (46,0 %) a vysokoškolským vzděláním (32,2 %). Nejenže tak Vysočina ztrácí, ale ztrácí tím především nejvzdělanější a nejkvalifikovanější pracovníky. Jediným okresem kraje s kladným saldem dojíždky do zaměstnání je jihlavský, ve kterém dojíždka převyšuje vyjíždku asi o 2 500 osob, z nich přes dvě pětiny osob se středním vzděláním s maturitou a téměř pětinu s vysokoškolským vzděláním. Naopak vyjíždkou do zaměstnání nejvíce ztrácí okres Třebíč (asi 3 900 osob).

Graf 5.3 Struktura vyjíždějících za práci mimo obec podle pohlaví, frekvence vyjíždky a okresů

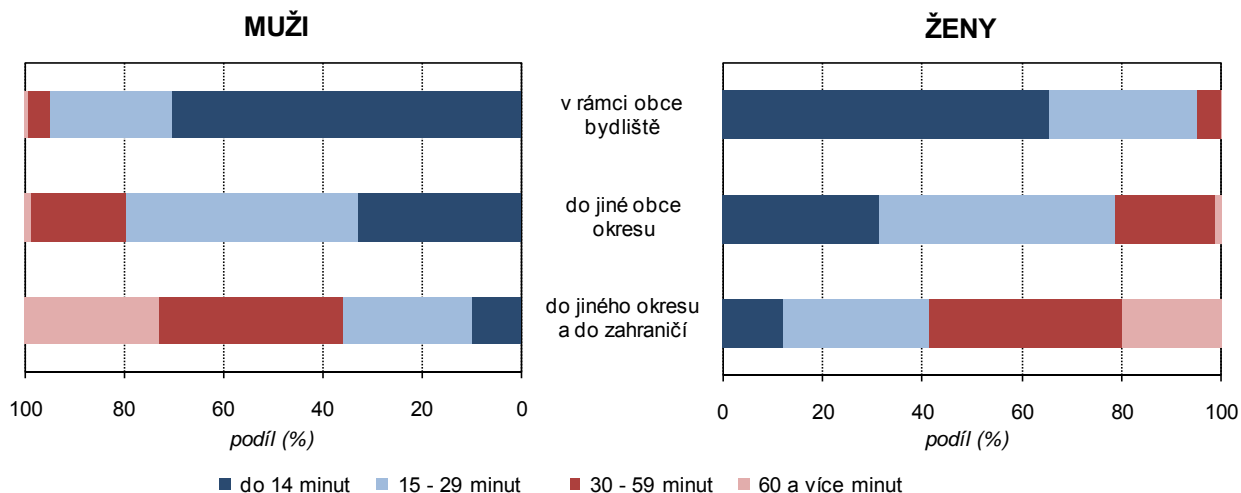
Tab. 5.1.6 Vyjíždějící do zaměstnání podle odvětví podle okresů

	Vyjíždějící z obce	z toho odvětví (%)						
		zemědělství, lesnictví, rybnářství	průmysl	stavebnictví	obchod a opravy motorových vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Kraj celkem	65 407	5,3	39,3	5,6	8,4	6,0	5,6	7,3
v tom okresy:								
Havlíčkův Brod	12 619	5,6	38,6	5,3	7,9	6,6	5,4	7,5
Jihlava	12 109	3,8	39,6	5,6	8,9	6,7	5,6	6,5
Pelhřimov	8 645	6,6	35,9	4,7	8,6	6,7	5,4	7,8
Třebíč	15 926	5,4	41,0	6,0	8,0	5,5	5,4	6,1
Žďár nad Sázavou	16 108	5,2	39,7	5,8	8,5	5,2	6,1	8,6

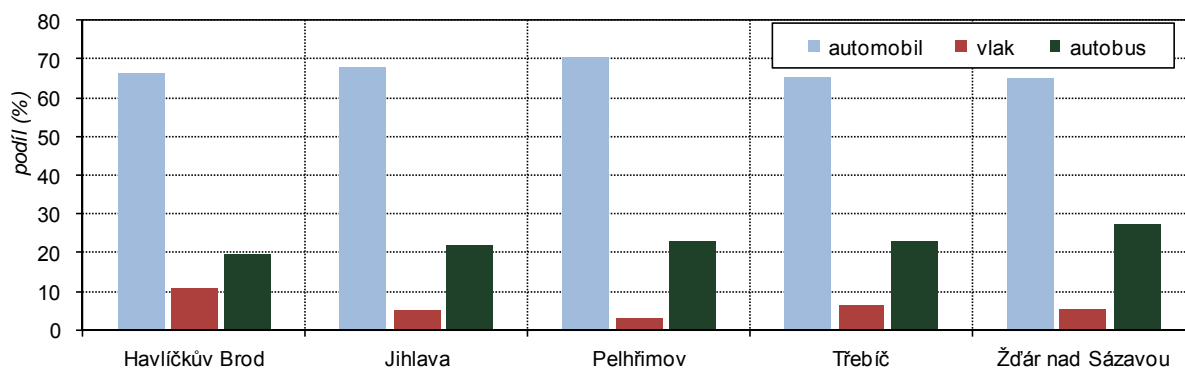
Ve vyjízdce do zaměstnání v kraji zastoupeni nejvíce pracovníci sekundárního sektoru

Ve vyjízdce do zaměstnání převažují na Vysočině především zaměstnanci ze sekundárního sektoru, kteří představují zhruba 45 % z celkového počtu osob vyjíždějících za prací. Ve srovnání s celou Českou republikou je v kraji Vysočina podíl zaměstnaných v průmyslu na celkové vyjízdce do zaměstnání vyšší o 6,1 procentního bodu, ve stavebnictví o 0,3 bodu. Osoby zaměstnané v primárním sektoru tvoří na Vysočině přes pět procent vyjíždějících, ale ve srovnání s celorepublikovou úrovní je to dvojnásobný podíl. O něco méně než v celé České republice jsou mezi vyjíždějícími zastoupeny osoby zaměstnané ve velkoobchodu, maloobchodu a opravách motorových vozidel (- 1,7 bodu) a dopravě a skladování (- 1,0 bod), prakticky stejné jsou podíly zaměstnaných v odvětví vzdělávání a zdravotnictví a sociální péče.

Graf 5.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu vyjízd'ky a času stráveného dojížd'kou (ze zjištěných hodnot)

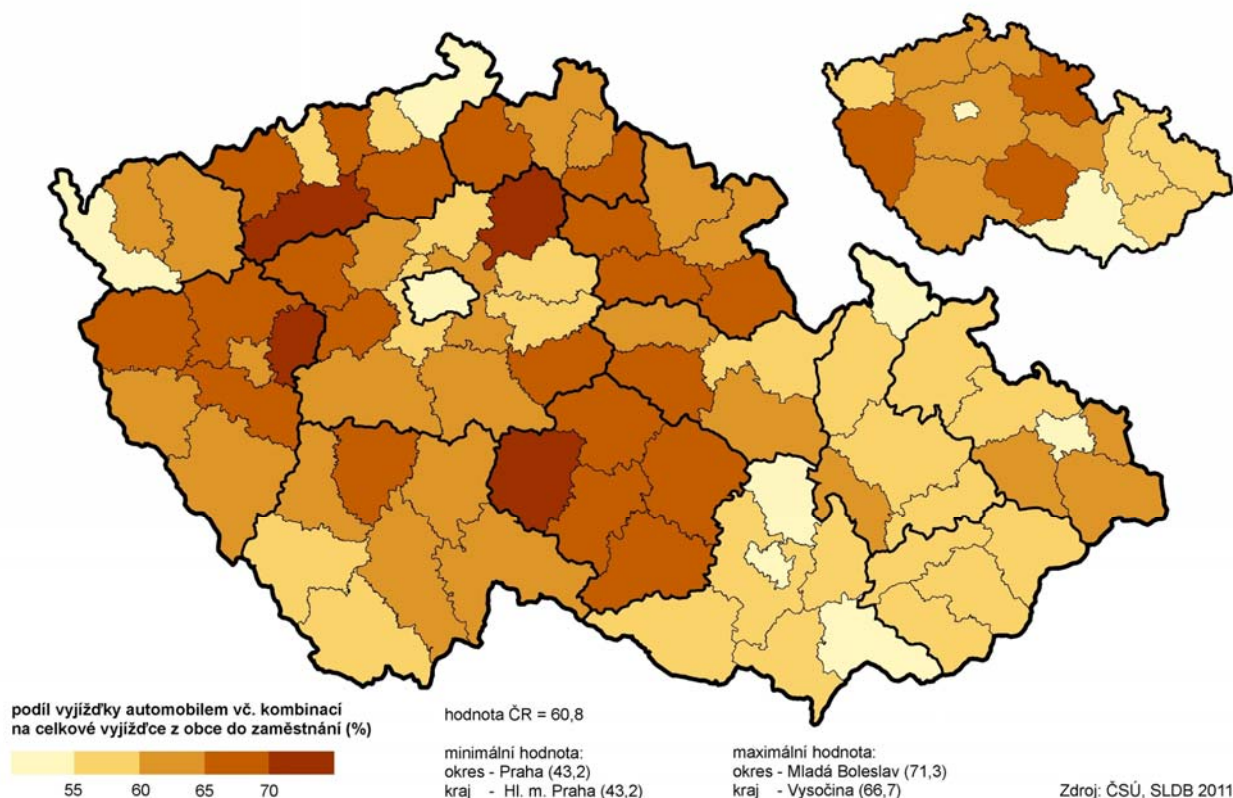
Graf 5.5 Vyjíždka do zaměstnání z obce bydliště podle použitého dopravního prostředku (včetně kombinace) a okresů

V jihlavském okrese nižší podíl vyjíždky pracovníků primárního sektoru

Mezi jednotlivými okresy kraje nejsou ve vyjíždce podle odvětví většinou výraznější rozdíly. U jihlavského okresu se však přece jen projevuje vliv krajského města, což se odráží v nižším podílu zaměstnaných v primárním sektoru, naopak více jsou zastoupeny osoby zaměstnané ve velkoobchodu, maloobchodu a opravách motorových vozidel. Okres Pelhřimov se v kraji nejvyšším podílem vyjíždějících osob zaměstnaných v primárním sektoru a nižšími podíly průmyslu a stavebnictví. Sekundární sektor je naproti tomu nejvíce zastoupen ve vyjíždce v třebíčském okrese.

Vyjíždka do zaměstnání automobilem v okresech a krajích

5.2. Vyjíždka a dojíždka do škol

Žáci a studenti na Vysočině nejčastěji vyjíždějí do škol v jiné

Z téměř jedenatřiceti tisíc žáků a studentů, kteří v Kraji Vysočina vyjíždějí z obce obvyklého pobytu, jich většina (téměř polovina) dojíždí do škol v jiné obci okresu. Do jiného kraje České republiky nebo do zahraničí směřují více

obci okresu

než dvě pětiny a do jiného okresu Vysočiny přes desetinu vyjíždějících žáků a studentů. Nejvyšší podíl vnitrookresní vyjížděky je v okresech s největšími městy (Jihlava, Třebíč), u nichž současně můžeme pozorovat nejnižší vyjížděku do ostatních okresů kraje. Do jiných krajů a do zahraničí vyjíždějí nejméně žáci a studenti z Jihlavska, kde je v rámci kraje největší nabídka studijních příležitostí.

Tab. 5.2.1 Dojížděka do škol podle typu podle okresů

	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje a do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Kraj celkem	30 933	47,7	10,7	41,6	20 531	71,8	16,1	12,0
v tom okresy:								
Havlíčkův Brod	5 810	40,9	17,5	41,6	3 002	79,2	7,5	13,3
Jihlava	5 382	54,5	7,3	38,2	5 920	49,5	32,1	18,4
Pelhřimov	4 319	43,2	11,8	45,0	2 617	71,3	16,5	12,2
Třebíč	7 330	51,0	7,8	41,2	4 351	86,0	6,8	7,3
Žďár nad Sázavou	8 092	47,4	10,1	42,5	4 641	82,6	10,0	7,4

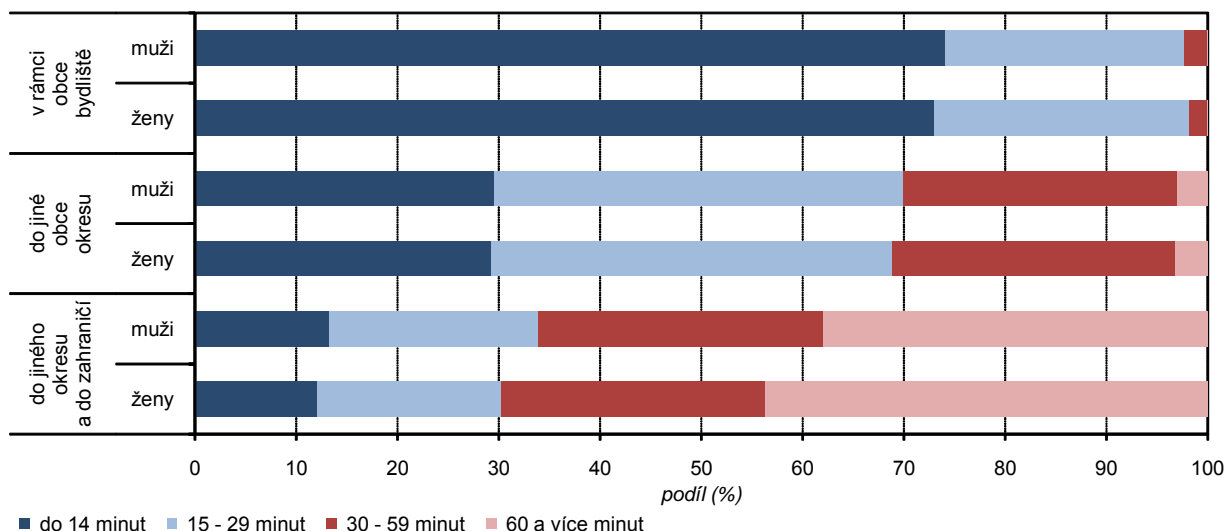
V jihlavském okrese větší váha dojížděky z jiných okresů a krajů

U dojížděky do škol jednoznačně převládají studenti a učni dojíždějící z jiných obcí okresu (téměř 72 %). Váha dojížděky z ostatních okresů kraje je menší (zhruba 16 %), dojížděka z jiných krajů České republiky je nejmenší, přes desetinu dojíždějících. Od těchto krajských hodnot se výrazně liší opět především jihlavský okres, v němž je vzhledem k vyšší nabídce vzdělávacích možností podíl vnitrookresní dojížděky do škol zhruba poloviční, naopak dojížděka z ostatních okresů kraje představuje více než 32 % a dojížděka z ostatních krajů České republiky více než 18 % dojíždějících žáků a studentů.

Třebíčsko a Žďársko mají nejvyšší podíl vnitrookresní dojížděky

Vnitrookresní dojížděka se na celkovém počtu dojíždějících do škol podílí nejvíce v okresech Třebíč a Žďár nad Sázavou, což ukazuje na skutečnost, že tamní školy mají především lokální význam. To potvrzuje i nízký podíl dojížděky z jiných krajů a – zejména v případě Třebíčska – též z ostatních okresů Vysočiny.

Graf 5.6 Vyjíždějící do škol podle pohlaví, typu vyjížděky a času stráveného dojíždkou (ze zjištěných hodnot)

Z obce bydliště vyjíždí téměř čtyři desetiny žáků a studentů

Z celkového počtu téměř jednaosmdesát tisíc žáků, studentů a učňů v Kraji Vysočina jich do škol z obce bydliště vyjíždí 39 %. Podíl vyjíždějících je o něco vyšší u dívek a blíží se čtyřiceti procentům. Z jednotlivých okresů kraje má výrazně nižší podíl vyjíždějících žáků a studentů pouze okres Jihlava (necelou třetinu), v ostatních se pohybuje kolem čtyřiceti procent.

Denní vyjížděka tvoří téměř dvě třetiny vyjíždějících žáků a studentů

Denně z obce bydliště vyjíždí na Vysočině téměř dvacet tisíc žáků a studentů, což jsou takřka dvě třetiny z celkového počtu vyjíždějících do škol. Největším podílem denní dojížděky žáků a studentů se vyznačují okresy Třebíč a Jihlava, což ukazuje na nejsnazší dostupnost škol, nejmenším Pelhřimovsko. Denně vyjíždějí do škol častěji chlapi než dívky. Rozdíl mezi podílem denně vyjíždějících u obou pohlaví dosahuje až devíti procentních bodů (okres Pelhřimov). Nejnižší je v okrese Havlíčkův Brod (4,7 bodu).

Tab. 5.2.2 Vyjíždějící do škol podle pohlaví podle okresů

	Podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště z úhrnu studujících (%) ¹⁾			Denně vyjíždějící do školy z obce bydliště			Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících do školy z obce (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	39,0	37,7	40,2	19 834	9 966	9 868	64,1	67,6	61,0
v tom okresy:									
Havlíčkův Brod	40,6	39,6	41,6	3 607	1 815	1 792	62,1	64,5	59,8
Jihlava	32,8	31,9	33,7	3 532	1 800	1 732	65,6	68,6	62,8
Pelhřimov	39,4	37,9	40,7	2 632	1 332	1 300	60,9	65,7	56,7
Třebíč	41,1	39,6	42,5	4 835	2 428	2 407	66,0	70,1	62,2
Žďár nad Sázavou	41,2	39,9	42,5	5 228	2 591	2 637	64,6	67,8	61,7

¹⁾ se zjištěným místem školy

Nejvíce vyjíždějí žáci a studenti z malých obcí

Podíl žáků a studentů vyjíždějících z obce bydliště do škol na celkovém počtu studujících přesahuje v nejmenších obcích Vysočiny devadesát procent (v obcích s méně než 200 obyvateli činí 98,5 %), což ukazuje na skutečnost, že školy se do větších obcí soustřeďují v ještě větší míře než nabídka pracovních příležitostí. V malých obcích též můžeme pozorovat nejvyšší podíl vyjížděky do jiných obcí okresu a vyšší podíl denní vyjížděky do škol. Naproti tomu v největších městech kraje, zvláště v Jihlavě, tvoří vyjíždějící žáci jen menší díl jejich celkového počtu (v krajském městě necelou čtvrtinu) a mezi vyjíždějícími jednoznačně převládá vyjížděka do jiných krajů. Tomu odpovídá i nízký podíl

denně vyjíždějících žáků a studentů.

Tab. 5.2.3 Vyjíždějící do škol podle velikostních skupin obcí

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící do škol z obce bydliště	30 933	4 346	6 449	5 470	6 000	4 757	2 864	1 047
z nich vyjíždí (%):								
do jiné obce okresu	47,7	65,1	70,4	58,7	44,1	25,2	9,1	6,5
do jiného okresu kraje	10,7	8,9	7,2	9,0	12,6	13,5	16,9	8,0
do jiného kraje	40,8	25,8	22,0	31,8	42,5	60,0	72,3	82,0
Podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště z úhrnu studujících (%) ¹⁾	56,0	98,5	90,2	69,0	55,0	40,9	32,2	24,0
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících z obce (%)	64,1	78,2	78,4	70,5	64,6	49,5	35,5	26,4

¹⁾ se zjištěným místem školy

5.3. Úhrnná bilance dojížděky do zaměstnání a do škol

Celkové negativní saldo dojížděky

Z okresů Kraje Vysočina vyjíždí do zaměstnání a do škol přes 96 tisíc osob, počet dojíždějících do okresů kraje přesahuje 77 tisíc osob. Vysočina tak má celkové negativní saldo dojížděky ve výši téměř 16 tisíc osob, na kterém se více než z poloviny (54,6 %) podílí dojížděka do škol.

Tab. 5.3.1 Počet vyjíždějících, dojíždějících a saldo dojížděky podle okresů

	Vyjíždějící z obce			Dojíždějící do obce			Saldo dojížděky		
	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem
Kraj celkem	65 407	30 758	96 165	57 362	20 401	77 763	-7 235	-8 700	-15 935
v tom okresy:									
Havlíčkův Brod	12 619	5 810	18 429	9 138	3 002	12 140	-3 481	-2 808	-6 289
Jihlava	12 109	5 382	17 491	14 625	5 920	20 545	2 516	538	3 054
Pelhřimov	8 645	4 319	12 964	7 835	2 617	10 452	-810	-1 702	-2 512
Třebíč	15 926	7 330	23 256	12 038	4 351	16 389	-3 888	-2 979	-6 867
Žďár nad Sázavou	16 108	8 092	24 200	13 726	4 641	18 367	-2 382	-3 451	-5 833

Relativně vyšší podíl dojížděky do škol na negativním saldu

Mezi vyjíždějícími i dojíždějícími převažuje dojížděka do zaměstnání, podíl žáků a studentů na celkovém počtu vyjíždějících se blíží jedné třetině, na počtu dojíždějících přesahuje jednu čtvrtinu. Ukazuje se tak, že vzdor existenci dvou vysokých škol a řady vyšších odborných škol na území kraje musí většina zájemců o další studium hledat svou alma mater mimo území Vysočiny.

Saldo vyjížděky a dojížděky do školy v okresech a krajích

